

Factsheet scenario Schuilen, opvang en extreem weer n° 6

2026 – 2027

Waarom schuilen en opvang

Het principe van 'schuilen' is het gebouw niet uit gaan of het gebouw in gaan. Het (tijdelijk) binnen blijven in een gebouw of gaan schuilen in een gebouw kan nodig zijn wanneer er gevaar dreigt voor de veiligheid en/of gezondheid van personen b.v. extreem geweld of door het afgaan van de externe sirene.

Het is echter een *advies* aan de betrokkenen, en géén verplichting, tenzij het een opdracht is van de politie. De tijdsduur van schuilen is in de regel beperkt (1-2 uur).

Wanneer is schuilen of opvang een optie

(Externe) calamiteiten waarbij binnen blijven/schuilen van belang is, zijn:

- naderende gas- en rookwolken buiten het gebouw;
- grootschalige oproer/bedreiging buiten een gebouw;
- extreem weer ('code rood');
- (extreem) geweld in gebouw of op / nabij VU-terrein;
- ernstige calamiteit waarbij groepen mensen opgevangen moeten worden (gebouwontruiming, schade, dreiging etc.).

Welke scenario's zijn er

1. Gas- en rookwolken (zie toelichting grenswaarden)

Schuilen is in principe een bruikbaar middel om mensen te beschermen tegen de gevaren van vrijgekomen gevaarlijke stoffen.

In eerste instantie wordt er geschild als het landelijk alarmnetwerk in werking treedt of dat geluidswagens de omgeving waarschuwen ramen en deuren gesloten te houden en binnen te blijven.

2. Grootschalige oproer/bedreiging buiten een gebouw

Het kan voorkomen dat er bv. een (dreigend) (schiet)incident is in een gebouw/ terrein of een andere bedreigende situatie. Tijdelijk binnenblijven is dan een optie.

3. Uitval OV, extreem weer (-zie toelichting- code rood KNMI)

Bij uitval OV of extreem weer zoals bij een zeer zware storm (10/11 Bf of hoger) kan het door rondvliegend materiaal soms beter zijn om tijdelijk binnen te blijven.

4. Langdurige gebouwontruiming

Opvang kan noodzakelijk zijn in geval van een langdurige ontruiming, waardoor een gebouw(deel) niet gebruikt kan worden. Voor medewerkers/studenten wordt dan (vrijwillig) opvang geboden in een ander gebouw. Ook weersomstandigheden kunnen opvang noodzakelijk maken. Het TCT bepaald de opvanglocatie.

Wie kan een melding doen

Een melding van een gevaarlijke situatie kan in principe iedereen doen. Bij een melding van een naderende gas- of rookwolk kan de Alarmcentrale MBC (AC MBC) worden geïnformeerd door de alarmcentrale veiligheidsregio of via een externe alarmering. Het TCT beslist óf er na een ontruiming opvang geregeld moet worden en op welke locatie dat is.

Wie wordt gewaarschuwd

Na ontvangst van een melding - met een ingeschatte noodzaak tot schuilen - waarschuwt de AC MBC direct:

- portofoondragers via een algemene 00-oproep;
- het TCT (n.b. door de omstandigheden kunnen TCT leden mogelijk niet naar de TCT ruimte komen). Telefonisch contact is dan van belang. Bij KNMI code Rood overlegt het TCT onderling (zie toelichting);
- security desk en hoofd beveiliging.

De ploegleider(s) en hoofd beveiliging melden zich in de TCT ruimte, overige portofoondragers blijven standby op kanaal 6.

Ploegleider/TCT beslissen over wel of niet schuilen en over de afstemming met omliggende gebouwen/derden. TCT informeert SBT (niveau 3) en vraagt zo nodig om 'stand-by'.

VURIT / Ontruimers

De ploegleider kan besluiten de VURIT¹⁾ / ontruimers op te roepen voor ondersteunende werkzaamheden tijdens de periode van schuilen of extreem weer.

¹⁾ VURIT: VU Rapid Intervention Team

Voor wie is schuilen of opvang

- Bij acute dreigende situatie kan het *advies* gegeven worden dat iedereen die zich IN een gebouw bevindt binnen moet blijven. Waar mogelijk en noodzakelijk worden mensen op het (VU) terrein verzocht om naar binnen te gaan in afwachting van verdere informatie.
- In geval van een calamiteit waarbij het nodig is om mensen gedurende enige tijd 'onderdak' te bieden/op te vangen zolang dat nodig of wenselijk is. Overnachten is in beginsel niet gewenst.

Wijze van berichtgeving

Een schuiladvies kan op verschillende manieren worden gedaan:

- via de gebouw omroepinstallaties (3x Ne, Eng) omroepen;
- via de beveiliging, ingangen: mensen die willen binnenkomen.

Er moet dan worden omgeroepen dat '*geadviseerd wordt om binnen te blijven vanwege...(type incident)*'. Aanvullende (C&M) communicatie via twitter, beeldschermen in gebouwen, mails etc.

Menselijk gedrag

Een aandachtspunt is dat in veel situaties mensen een advies om te schuilen of een gebied te verlaten niet opvolgen. Bij verschillende incidenten is gebleken dat mensen buiten blijven of soms zelfs naar buiten gaan om te kijken wat er aan de hand is. *Mensen kunnen niet tegen hun zin in een gebouw worden vastgehouden.*

Catering bij langdurige inzet en nazorg

De catering draagt op verzoek van het TCT zorg voor koffie, thee e.d. voor personen die opgevangen zijn.

Voeding wordt verstrekt bij langdurige inzet b.v. gedurende de avond (voor Crisisteam, hulpverleners, overige functioneel aanwezigen etc.). Bij langdurige inzetten en bij schuilen ook eten en drinken verzorgen voor de avond en nacht. Opdrachten daartoe verlopen via het TCT.

Handelingen in geval van een gas- of rookwolk:

1. Uitzetten of regelen installaties

Uitschakelen van ventilatie (bijvoorbeeld uitschakelen van (delen van) ventilatie of *meer recirculatie* kan nodig zijn. Vooral bij uitzetten zuurkasten (afzuiging) de nadelige effecten afwegen zoals de mogelijkheid van vrijkomen gevaarlijke stoffen of stank. Specifieke aandacht is nodig voor laboratoria met een hoog inperingsniveau (cat. 2/3 biologische agentia, chemisch, radioactief) in verband met uitval ventilatie en zuur- en afzuigkasten. Rekening houden met aanzuigkant luchtbehandeling en windrichting.

2. Wanneer kan de maatregel 'schuilen' eindigen

Het vaststellen of de wolk gepasseerd is, moet bevestigd worden door bijvoorbeeld de brandweer (zodra de buitenlucht-concentraties beneden de alarmeringsgrenswaarde (AGW, concentratie gevaarlijke stof [-zie toelichting-](#)) komen. Ont-alarmeren vanuit de overheid gebeurt via een bericht op radio/rampenzender en TV. Bij overige gebeurtenissen de ontwikkelingen volgen via nieuws of op basis van info van externe hulpverlening (bv. politie, brandweer).

Extreem weer (zie toelichting)

Bijzondere weeromstandigheden kunnen gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. De VU houdt zich aan de richtlijnen van het KNMI maar neemt in haar besluitvorming ook mee hoe (lokale) vervoersmaatschappijen reageren. De VU heeft een protocol Extreem weer 'Code Rood'. Zie VU.nl

[Wat te doen bij extreem weer en OV-uitval? - Vrije Universiteit Amsterdam \(vu.nl\)](#).

Bij het nemen van een beslissing in geval van code Rood wordt rekening gehouden met o.a. de volgende onderwerpen:

- Continuïteit bedrijfsvoering en onderwijs, toegang tot gebouwen
- Veiligheid op het VU terrein, in en om gebouwen
- Bouw- en terreinwerkzaamheden
- Veiligheid medewerkers, studenten en derden
- Aanvullende maatregelen (logistiek, tunnelgebruik, catering etc)
- Bereikbaarheid VU (OV, wegennet)
- Bijeenkomsten en bezoekers
- Beschikbaarheid Openbaar Vervoer ((on)mogelijkheden)
- Uitval nutsvoorzieningen
- Communicatie
- Informatie vanuit de landelijke media.

Terugkeer naar normale situatie

Het TCT beslist over het einde van de schuilperiode. Via de omroep-installaties wordt (3x Ne, Eng)) het beëindigen van het schuilen omgeroepen. Een aanvullend advies voor aanwezigen kan daarbij een onderdeel zijn (bv. waar meer info te krijgen). Zie verder bij nazorg.

Nazorg

De ploegleider stemt met het TCT af welke vervolgactiviteiten er nog plaats moeten vinden, zoals reset luchtbehandelings- installaties.

Het TCT heeft een belangrijke rol bij de afronding in verband met de aansturing van de interne communicatie (C&M, informatiepunt, VU.nl, eventuele opvang, nazorg BHV, derden etc.).

De beveiliging registreert het incident, ploegleider vult meldingsformulier op VU.nl in: Meldpunt (registratie fysieke incidenten/ongevallen, meldingen) op VU.nl: [Calamiteiten - Vrije Universiteit Amsterdam \(vu.nl\)](#).

Voor nazorg bij grote impact: zie *factsheet no. 10*.

Gerelateerde BNO factsheets:

- Factsheet 3 Grote technische storingen
- Factsheet 4 Gevaarlijke stoffen
- Factsheet 5, Ontruimen en verzamelen
- Factsheet 5A, Ontruimen door docenten
- Factsheet 8 Orde incident / bedreigingen / onveilig gevoel;
- Factsheet 10 Extreem geweld (incl. adressen overheden);
- Factsheet ALARM alarmering
- Factsheet Com Opschaling - Communicatie

Toelichting grenswaarden:

In Nederland bestaan rampeninterventiewaarden voor gevaarlijke stoffen (Zie <https://rvs.rivm.nl/onderwerpen/normen/rampen-en-incidenten/interventiewaarden> en Chemiekaartenboek). Met deze waarden wordt het niveau van gevaar ingeschat. Zo zijn beslissingen te nemen over opschaling van de rampenbestrijdingsorganisatie, maatregelen ter bescherming van de bevolking en de communicatie met de bevolking.

Op drie niveau's zijn interventiewaarden afgeleid:

- Voorlichtingsrichtwaarde (VRW) - de luchtconcentratie die met grote waarschijnlijkheid door de blootgestelde bevolking als hinderlijk wordt waargenomen, of waarboven lichte gezondheidseffecten mogelijk zijn.
- Alarmeringsgrenswaarde (AGW) - de luchtconcentratie waarboven onherstelbare of andere ernstige gezondheidseffecten kunnen optreden, of waarbij door blootstelling aan de stof personen minder goed in staat zijn zichzelf in veiligheid te brengen.

- Levensbedreigende waarde (LBW) - de luchtconcentratie waarboven mogelijk sterfte of levensbedreigende aandoeningen kunnen ontstaan.

Toelichting extreem weer code rood:

Het KNMI (www.knmi.nl) gebruikt internationale waarschuwingskleuren om de impact van gevaarlijk weer aan te geven. Het KNMI geeft per provincie een weerswaarschuwing uit. In veel gevallen zijn gevaarlijke weersituaties lokaal. Het kan dus voorkomen dat voor de ene provincie code rood geldt terwijl in een andere provincie niets aan de hand is.

Betekenis waarschuwingskleuren

- Code GROEN = geen bijzonderheden
- Code GEEL = wees alert
- Code ORANJE = wees voorbereid
- Code ROOD = onderneem actie

Extreem weer (code rood) en bereikbaarheid van de VU campus

Wanneer er zeer grote kans is op extreem slecht weer geeft het KNMI het weeralarm 'code rood' af.

Het KNMI geeft de weerwaarschuwing zodra er een risico is voor de veiligheid in de samenleving zodat mensen hierop kunnen anticiperen.

Impact op medewerkers van de VU

Bij code rood kunnen gevaarlijke situaties ontstaan door bijvoorbeeld gladheid en sneeuw, windstoten of beperkt zicht. Naast fysieke risico's voor medewerkers, kan de VU ook slecht of onbereikbaar zijn door uitval van OV of door onbegaanbare wegen. De VU kan ook te kampen krijgen met stroomuitval of uitval van IT-systemen.

Speciale regels bij code rood

Wanneer er een weerwaarschuwing code rood is afgegeven met een te verwachten acuut/ernstig effect op de bereikbaarheid en bedrijfsvoering van de VU is de VU extra alert en hanteert daarvoor een aantal specifieke afspraken:

- Spreek in overleg met je leidinggevende af of het reizen nog verantwoord is. Afwegingen daarbij zijn o.a. de woon-werk afstand, thuissituatie, bereikbaarheid, wijze van vervoer e.d.
- Wanneer je relatief dichtbij de VU woont wordt er een grotere inspanning van je verwacht dan van collega's die verder weg wonen.
- Neem echter nooit onverantwoorde risico's.
- Als je tijdens een code rood-situatie niet naar de VU kunt komen laat je dit aan je leidinggevende weten. Voor zover werkzaamheden dit toelaten, werk je in dit geval thuis. Je blijft waar mogelijk telefonisch en digitaal bereikbaar.
- In principe blijven (alle) gebouwen van de VU open, tenzij het noodzakelijk is om anders te beslissen. Indien noodzakelijk worden o.a. de openingstijden, logistiek en routing (lopen, fietsen over de campus) aangepast.
- Indien je al op de VU aanwezig bent en noodgedwongen langer moeten blijven, spant de VU zich in om passende voorzieningen voor opvang/verblijf te treffen.
- Vanwege de uiteenlopende typen werkzaamheden, beslist het management van de eenheid over de wijze van opschorten of (tijdelijk) beëindigen en hervatten van werkzaamheden.
- De VU kan medewerkers en studenten ook een algemeen advies geven om níét naar de VU te komen, of om (eerder) naar huis te gaan, bijvoorbeeld als code rood zich in de loop van de dag aandient, of in de vroege avond(spits).
- C&M zal aanvullende informatie verstrekken via sociale media, e-mail, intranet, internet en de informatieschermen.
- Voor docenten, surveillanten, planners, etc.: zie ook het SOZ protocol 'code rood'.

Einde code rood

- Met het intrekken van code rood, vervalt meestal ook het bijbehorende advies.
- Er wordt van medewerkers inspanning verwacht om het werk weer te hervatten.
- De medewerker overlegt zo nodig met de leidinggevende over de (on)mogelijkheden van werkhervatting.
- Het kan vanwege schade aan infrastructuur of vertragingen soms handiger zijn om thuis te (blijven) werken.
- Er worden géén vrije dagen in mindering gebracht, tenzij de medewerker zelf vrij neemt.

Bijlage/verwijzing

1. Calamiteitenprotocol extreem weer/bereikbaarheid campus, deel medewerkers en organisatie.
2. Op knmi.nl is te zien of er waarschuwingen van kracht zijn.

Toelichting radio/rampenzender

Informatie hierover: [Wat is de rampenzender in mijn omgeving? | Rijksoverheid.nl](#) en [Radio | Bereid je voor | Denk vooruit](#).

Wanneer er in Nederland gevaar is, brengt de overheid je op verschillende manieren op de hoogte van de ontwikkelingen van het incident of de crisis en de acties die je moet nemen. De overheid communiceert via websites, sociale media of de (regionale) publieke omroepen op radio en televisie. Als de stroom uitvalt en er geen internetverbinding meer mogelijk is, kan de regionale publieke omroep nog wel blijven uitzenden via de radio. Dat kan zijn een radio op batterijen of een digitale radio (DAB+). Als je een digitale radio hebt, controleer dan of deze ook FM-frequenties heeft. Dan weet je zeker dat je tijdens een noodsituatie op de hoogte blijft en geïnformeerd wordt door de overheid. Ook als er geen stroom of internetverbinding is.